

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	80/116
---	-------------------------------	--------

IPO-3

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

IPO-3 „A” ágazat – nyomkövetés

Legalább 600 lépés hosszú, 5 szárral, 4 töréssel (kb. 90°), és 3 tárggyal rendelkező, legalább 60 percet hűlt idegen nyom, melynek kidolgozási ideje 20 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (7+7+7)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A nyomok alakja különböző legyen. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál, a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el.

A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

A sorrendet nyomfektetés után a TB jelenlétében sorsolják ki.

Nyomkövetésre alkalmas terület

Nyomkövetésre alkalmas terület minden természetes talaj, pl.: rét, kaszáló, szántóföld, vagy erdei talaj.

A tájékozódási pontok használata kerülendő. Minden vizsgafokozatban lehetőség nyílik arra, hogy a rendelkezésre álló nyomterülethez alkalmazkodva a nyom változó terepen legyen.

Nyomfektetés

A TB, vagy nyomfektetési felelős feladata:

- a nyom alakjának felosztása,
- a nyomfektetők irányítása,
- a nyomfektetők munkájának felügyelete.

Az egyes nyomoknak alkalmazkodniuk kell a rendelkezésre álló területhez.

A nyomfektetéskor ügyelni kell arra, hogy azokat természetes lépésmódban fektessék le. A NYF - segítségnyújtása céljából alkalmazott - természetellenes lépésmódja a törések közelében, a nyomszáron, a tárgyaknál a nyomfektetés egészére vonatkozóan tilos.

A NYF-nek gyakorlattal kell rendelkeznie a nyomfektetésben.

A NYF a nyom fektetése előtt bemutatja a tárgyakat a TB-nek vagy a nyomfektetésért felelős személynek. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A törésben ugyancsak normál tempóban fordul, anélkül, hogy a talajt megsértené, vagy a tempót megváltoztatná.

A szárazakat normál tempóban kell lefektetni, ügyelve arra, hogy az egyes száraz közötti minimális távolság legalább 30 lépés legyen.

A töréseket (kb. 90°) is normál lépésben kell kialakítani úgy, hogy a következő nyomszár kereső munkája is biztosított legyen (lásd a rajzon). A talaj megsértése, vagy a tempó megváltoztatása itt sem engedélyezett. A nyomról nem készíthető vázlat. A nyomfektetést úgy kell végezni, hogy az a K számára ne legyen látható.

A tárgyak letétele

Az első tárgyat legalább 100 lépés megtétele után az első, vagy a második nyomszárra kell letenni úgy, hogy a törés előtti vagy utáni 20 lépésben a tárgy letétele nem lehetséges. A második tárgyat a TB utasításának megfelelően, a harmadik tárgyat a nyom végére kell letenni. A tárgyakat menet közben kell a nyomra helyezni. Az utolsó tárgy lerakása után a NYF menjen még tovább egyenesen néhány lépést.

A nyomtárgyak

Csak a NYF szaganyagával jól átitatott (min. 30 perc), különböző anyagú (bőr, fa, textília) tárgyakat lehet használni. Az alkalmazható tárgy 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez illő legyen.

Regionális rendezvényeken a nyomtárgyakat számokkal látják el, melyeknek a nyom számával egyezniük kell.

A nyomkövető munka kidolgozása és értékelése

a) vezényszó: „keresésre”, mely a nyomkövetés elkezdésekor és az első tárgy megtalálása után, vagy téves jelzéskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül, vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül). Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi, vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő.

A póráznak legalább 10 méter hosszúnak kell lennie. A póráz hosszának, a nyakörv, vagy a hám esetleges gyakorlat előtti ellenőrzése a TB jogosultsága. Öncsévélő pórázt használni nem lehet.

A kutya indítása (szagfelvétel)

A TB utasítására a K-t lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és leültetni. A nyomkatlan előtt, kb. 2 méterre a K leültetése engedélyezett. (a póráz megfelelő elhelyezésének céljából).

A K önállóan veszi fel a szagot a katlannál (a tárgy megtalálása utáni szagfelvételnél is). A KV számára bizonyos mozgásteret lehetővé kell tenni. A K-nak az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral szimatot kell vennie, melyben a KV semmilyen segítséget nem adhat (a „keresd” vezényszón kívül). A K indítása nincs időhöz kötve. A TB-nek sokkal inkább a K sikeres szagfelvételét követő aktivitására (első nyomszár kidolgozás) kell figyelnie.

A 3-ik sikertelen szagfelvételi kísérlet esetén a nyomkövetést meg kell szakítani.

A K-nak továbbra is mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva, 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belóghat, de a követelt távolságot semmilyen formában nem rövidítheti meg. A talaj érintése nem minősül hibának.

Keresőteljesítmény

A K-nak a nyomot intenzíven, kitartóan és lehetőség szerint azonos tempóban (területtől- és nehézségi fokozattól függően) kell kidolgoznia. A KV-nek kutyáját nem kell szorosan a nyomvonalon követnie. Vontatott, vagy lassú keresőmunka abban az esetben nem tekinthető hibának, ha a nyom kidolgozása azonos tempójú és meggyőző.

Törés

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A törésnél való körözés hibának minősül. A törés után a K-nak az addigi tempóban kell tovább keresnie. A törés környékén a KV-nek az előírt távolságot lehetőség szerint be kell tartania.

A tárgyak jelzése, vagy felvétele

Amint a K megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal fel kell vennie vagy egyértelműen jeleznie. A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. Ha a K a tárgyat felveszi és a KV-hez megy, akkor annak álló helyzetben kell maradnia. A jelzés történhet (akár váltakozva) fekve, ülve vagy állva. A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvéskor a tárgy felvétele hibának minősül. A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is).

A tárgynál a menetirányhoz képest enyhén ferde fekvés nem hiba, a tárgy mellé fekvés, vagy erősen a KV irányába forduló fekvés viszont hibának minősül. Olyan tárgyakat, melyeket a K csak a KV intenzív segítségével talál meg, elhagyottnak kell tekinteni. Ilyennek minősül pl.: a K a tárgyat nem jelzi be és a KV a póráz rántásával, vagy hangjelzéssel a továbbhaladását megakadályozza.

Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető pórázát és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. A tárgy jelzése és felvétele hibának minősül.

A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvés közbeni felvétele minden tárgy esetében hibaként értékelendő. Ha a K a tárgyat a KV-nek beviszi, a KV nem mehet a K felé. Ha a K a tárgyat felveszi vagy jelzi, a KV-nek a K mellé kell állnia.

A K-nak mindaddig a jelző, vagy felvételi pozícióban kell maradnia, amíg a KV röviden tartott pórázon ismételten elindítja.

A nyom elhagyása

Amennyiben a KV akadályozza a K-t a nyom elhagyásában, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t, melyet a KV-nek végre kell hajtania. A nyomkövetést meg kell szakítani, ha a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi (szabadon kereső K esetében 10 métert meghaladó) távolságban elhagyja, vagy a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának.

A kutya dicsérete

Alkalmankénti dicséret (ahová nem tartozik „kereső” vezényszó) csak az 1-es vizsgafokozatban engedélyezett, mely a töréseknél nem alkalmazható.

A K dicsérete a tárgyaknál, azok bemutatása előtt vagy után lehetséges.

Lejelentkezés

A nyomkövető munka befejezése után a megtalált tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A K-val való játék, vagy jutalomfalat adása, illetőleg a TB részéről az elért pontszám ismertetése nem engedett. A lejelentkezés alapállásban történik.

c) értékelés

Az „A” ágazat értékelése a felvezetett K indításával kezdődik.

A kutyával szemben a meggyőző, intenzív és kitartó szimatmunka ugyanannyira elvárás, mint a megfelelő képzettségi állapot.

A KV-nek a feladatot át kell éreznie. Pontosan kell értelmeznie kutyája reakcióit, összpontosítania kell a feladatra és a környezetében történő események nem terelhetik el a figyelmét.

A TB-nek nemcsak a KV-t és a K-t kell néznie, hanem a területi körülményeket, az időjárást, a lehetséges zavaró tényezőket és az időtényezőt is szem előtt kell tartania. Értékelésének a benyomások erősségének összességén kell alapulnia.

- kereső viselkedés (pl.: kereső tempó a nyomszáron, a törés előtt és után, tárgyak előtt és után),
- a K képzettségi állapota (pl.: zaklatott nyomfelvétel, lehangolt viselkedés, óvatosság),
- a KV tiltott segítségnyújtásai,
- a nyom kidolgozása közbeni nehézségek a:
 - talajviszonyokból (növényzet, homok terepviszonyok, trágya),
 - széljárási viszonyokból,
 - vadcsapásokból,
 - időjárásból (hőség, hideg, eső, hó) és az
 - időjárás változásaiból adódóan.

Az értékelést e kritériumok alapján kell megtenni.

Miután a KV nyomkövetésre jelentkezik, a TB-nek úgy kell helyezkednie, vagy a nyomkövető munkát követnie, hogy a történéseket és a munkával kapcsolatos benyomásokat figyelni és fogadni tudja, a vezényszavakat és a KV esetleges segítségnyújtását hallani, vagy észrevenni képes legyen.

A távolságot úgy kell megválasztani, hogy a K-t a keresésben ne akadályozza és a KV ne érezze magát szorongatva. A TB-nek az egész nyomkövető munkát át kell élnie.

Meg kell ítélnie, hogy a K milyen igyekezettel, biztonsággal, bizonytalansággal, vagy figyelmetlenséggel lát neki a munkának.

Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem minősül hibának, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven és meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat.

A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A K figyelmetlen munkája, ürítés, töréseknél való körözés, KV általi tartós biztatás, vagy a KV által pórázzal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés, téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét (egyenként max. 4 pont levonásával).

Erős figyelmetlenség, intenzitás nélküli nyomkövetés, túl gyors vagy kapkodó nyomkövetés, ürítés, égerfogás miatt esetenként legfeljebb 8 pont vonható le.

Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és a KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha a maximálisan megadott időn belül (1. és 2. fokozat = 15 perc, 3. = 20 perc az indítástól számítva) a nyom végét a K nem érte el, a TB megszakítja a bírálatot és a K részértékelést (a megszakítás pillanatáig) kap.

A nyomtárgyak egyidejű jelzése és felvétele hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető.

Tárgy hibás vagy téves jelzése esetén 4 pont levonás jár, ha az a kutya ismételt elindítását eredményezi, és 2 pont levonás jár, ha a KV a póráz végéről rendeli el az ismételt indítást.

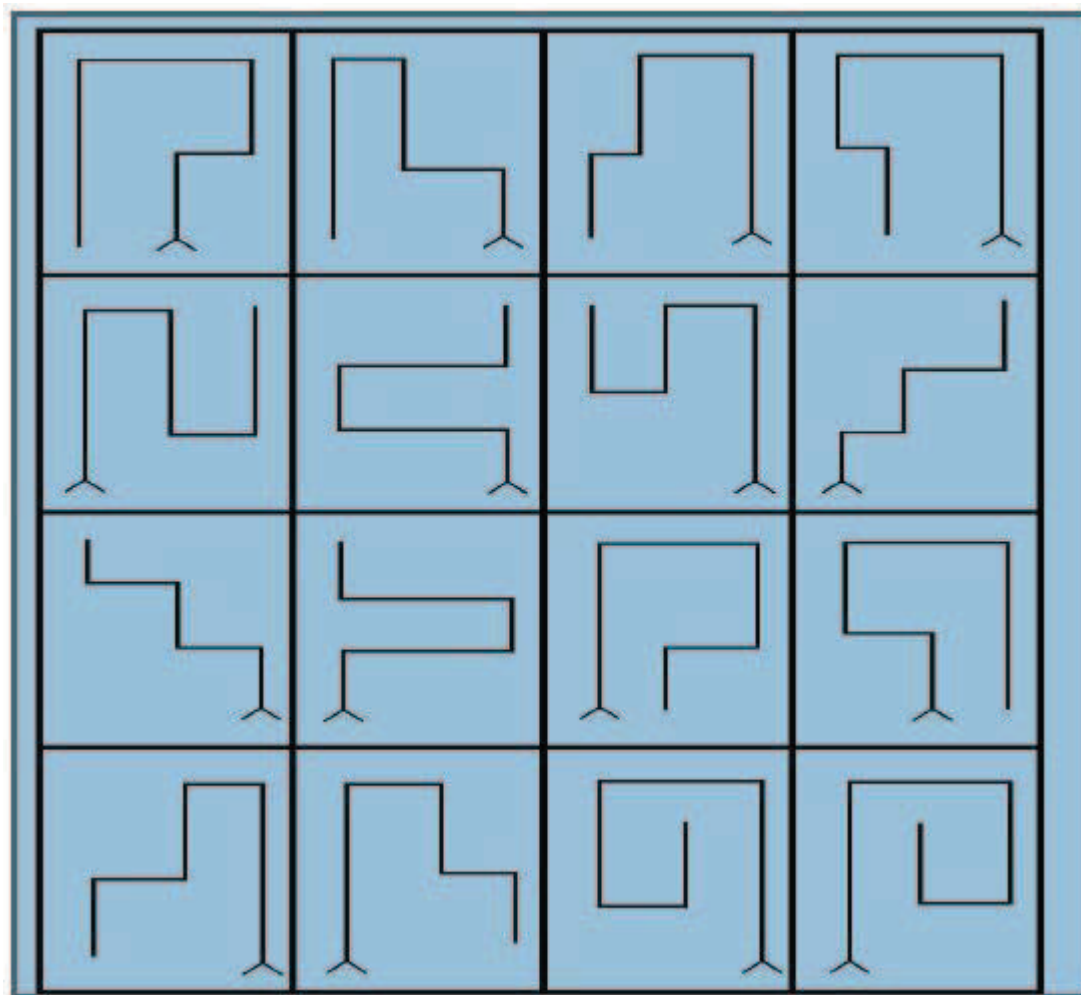
A meg nem talált tárgyakért nem adható pont. Amennyiben a K a NYF egyetlen tárgyát sem találja meg, a nyomkövetés értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet. Fontos megjegyezni, hogy a KV semmilyen módon nem befolyásolhatja a K-t a tárgy megtalálásában.

Nyomkövetés közben, ha a K a megjelenő vadat üldözőbe veszi, a KV megpróbálhatja a „feküdj” vezényszóval engedelmessegre bírni. Amennyiben a K engedelmeskedik, a nyomkövetés a TB utasítására folytatható. Ha a próbálkozás nem jár sikerrel, a vizsgát „engedetlenség” miatt meg kell szakítani.

Viselkedés	Következmény
3x sikertelen indítás	Megszakítás
- Minden fokozatban: a K egy pórázhossznál messzebbre elhagyja a nyomot, vagy a KV a TB utasítása ellenére nem követi őt - a K az előírt idő alatt nem teljesíti a nyomkövetést (1. vf-ban 15 perc)	Megszakítás (az addig nyújtott teljesítmény részértékelése) ISMERTETÉS A MEGSZAKÍTÁSIG!
- a K a megfogott tárgyat nem eresztí el - a K a vad után indul és nem megállítható	Engedetlenség miatti kizárás

Nyomalakzatok (IPO-3)

A következőkben példaként közölt nyomalakzatok tükörképei szintén lefektethetők:

IPO-3 „B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat	Szabadon követés	10 pont
2. gyakorlat	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat	Futás közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat	Futás közben állítás	10 pont
5. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat	Apporthozás akadályon keresztül	15 pont
7. gyakorlat	Apporthozás palánkon keresztül	15 pont
8. gyakorlat	Előre küldés fektetéssel	10 pont
9. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Az IPO-3 vizsgafokozatban a KV szabadon lévő kutyájával jelenik meg és alapállásban jelentkezik a TB-nél.

Az engedelmesség során figyelni kell arra, hogy olyan K, amelyről első ránézésre tisztán látszik, hogy nincs önbizalma, valamint amelyet a KV-je „sporteszköznek” tekint, nem vezethető fel.

A kutyának a KV-re minden gyakorlat alatt a szükséges összpontosítással és ehhez társult jókedvvel kell figyelnie. Ez a munkakedvére és a korrekt végrehajtásra is vonatkozik és az értékelésben egyértelműen meg kell jelenjen.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB azonnal utasítja a KV-t a hiányzó gyakorlat bemutatására. Pontlevonásra nem kerül sor.

Legkésőbb az engedelmességi gyakorlatok kezdetéig a TB a VR-ben előírt eszközöket megfelelőségi szempontból ellenőrzi. Az eszközöknek a VR-ben foglalt rendelkezéseknek meg kell felelniük.

A „szabadon követés” és „helyben maradás figyelemelvonással” gyakorlatok közben alkalmazott pisztoly kalibere 6 mm.

A gyakorlatsor kezdésére a TB ad utasítást. A további fordulatok, megállások, lépésváltások a TB utasítása nélkül történnek.

Az adható vezényszavak az útmutatóban rögzítésre kerültek. A vezényszavak egyszerűen kiadható, rövid, egy szóból álló parancsok. Bármely nyelven kiadhatóak, de egy tevékenységhez mindig ugyanannak a vezényszónak kell tartania. Amennyiben a K a harmadik vezényszóra sem hajtja végre a gyakorlatot, akkor azt a gyakorlatot minősítés nélkül meg kell szakítani. Behívásnál a K neve, vagy a behíváshoz tartozó vezényszó adható ki, de a kettő egyidejű használata dupla vezényszó kiadásának minősül.

A gyakorlat kezdése

A gyakorlat kezdésére a TB ad utasítást.

Alapállás

Az alapállást akkor kell felvenni, mikor a másik KV kutyájával a helyben maradásra kijelölt helyre megy és a gyakorlat kezdésére az alapállást felvette. Ettől a pillanattól kezdődik a kutyák munkáinak értékelése.

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és végződik. Alapállásban a KV sportos testtartásban áll. Terpeszállás egy gyakorlatnál sem megengedett.

Az alapállás felvétele minden gyakorlat előtt egyszer engedélyezett. Alapállásban a K-nak egyenesen, nyugodtan, figyelmesen és a KV baloldalán, szorosan mellette kell ülnie. Egy rövid dicséret minden befejezett gyakorlat után, alapállásban lehetséges. Ezután a KV egy új alapállást vehet fel. A dicséret és az új gyakorlat kezdete között érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani.

Minden felvezető szakasz alapállásból indul. Ezalatt a KV legalább 10, de legfeljebb 15 lépést tesz meg. Ezután adhat hangjelet a feladatra. Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elé ülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani. Az elhozásnál a K mellé előlről, vagy hátulról is be lehet lépni.

Az egyes gyakorlatok között is szabadon követésben kell haladni a kutyával. Az apportfa elhozásakor a K (szabadon követésben) a vezetőjét követi. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

A hátrafordulatot a KV-nek balra fordulva (a K felé) kell kiviteleznie. A K a hátrafordulatnál vagy a KV-t szorosan megkerülve, vagy szorosan mellette visszakanyarodva is fordulhat, de a vizsgán csak egyfajta végrehajtás engedélyezett. A KV előtti ülésnél (pl. behívást követően) a K a KV bal oldalára kerülés nélkül, direkt módon beigazodhat (pl. ún. „csehes” beülés), vagy a KV-t szorosan megkerülve is felveheti az alapállást.

A merev akadály magassága 100 cm, szélessége 150 cm. A palánk két felső részénél összekapcsolt 190 cm magasságú, 150 cm szélességű fal, melyeket oly módon kell elhelyezni, hogy a talajtól számított magassága 180 cm legyen. A palánk egész felületét csúszásgátló anyaggal kell ellátni, felső felénél 3-3 darab 24/48 mm-es mászó fokot kell elhelyezni. Minden kutyának ugyanazon akadályokat kell leküzdenie.

Az apporthozási gyakorlatokat csak olyan apportfával lehet elvégezni, melynek tömege az előírásnak megfelel (sík talaj – 2000 gramm, akadály és palánk – 650 gramm). A rendező által rendelkezésre bocsátott apportfát kell használnia minden résztvevőnek. Az apportfát az apporthozási gyakorlatok megkezdése előtt a K szájába adni nem lehet.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB utasítására – pont levonása nélkül – kötelező azt bemutatni.

Mire a helyben maradáshoz vezetett K vezetőjével felveszi a gyakorlat alapállását, a szabadon követés gyakorlatot kezdő KV-nek és kutyájának az alapállást szintén fel kell venniük.

A gyakorlatok felosztása

Kétrészes gyakorlatok, mint pl.: menet közben ültetés”, vagy „menet közben fektetés behívással”, „menet közben állítás”, differenciáltan értékelendő gyakorlatok, melyeknek differenciálása a következőképp alakul:

- a) alapállás, felvezetési szakasz, végrehajtás **5 pont**
- b) további viselkedés a gyakorlat végéig **5 pont**

A K viselkedését az alapállástól a gyakorlat befejezéséig figyelmesen vizsgálni kell.

További vezényszavak

Ha a K harmadik vezényszóra sem hajtja végre az adott gyakorlatot, a gyakorlatot „elégtelen” osztályzattal (= 0 pont) kell értékelni. Amennyiben a K csak a harmadik vezényszóra teljesíti a feladatot, akkor annak értékelése legfeljebb a legmagasabb „hiányos” lehet.

A behívásnál vezényszóként a „hozzám”, vagy a K neve használható. A K nevének és a „hozzám” vezényszó egyidejű használata viszont dupla vezényszó kiadásának minősül.

Értékelés:	További első vezényszó	„megfelelő” részértékelés
	További második vezényszó	„hiányos” részértékelés

Példa: 5 pontos gyakorlatok
További első vezényszó: „megfelelő”, az 5 pontból 1,5 pont levonandó
További második vezényszó: „hiányos”, az 5 pontból 2,5 pont levonandó

Az egyes gyakorlatrészek között jól érzékelhető kb. 3 mp szünetet kell tartani. (pl.: a KV előtti leülés és lábhoz vétel között a különböző vezényszavak kiadásakor)

Miközben a helyben maradáshoz vezetett K az erre kijelölt helyet elérte és az alapállást felvette, a szabadon követés gyakorlattal kezdő KV-nek is fel kell vennie az alapállást.

1. Szabadon követés 10 pont

- a) vezényszó: „lábhoz” csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett.
- b) végrehajtás: A gyakorlat: A KV az öt szabadon követő K-val a TB-nél alapállásban jelentkezik. A KV szabályos alapállásból elindulva kiadja a „lábhoz” vezényszót, melynek hallatán a kutyanak örömmel, figyelmesen és párhuzamosan kell a vezetőjét követnie. A K lapockája mindig egy vonalban legyen a KV bal térdével. Megálláskor külön utasítás nélkül, önállóan, gyorsan és a haladás irányában üljön le.

A gyakorlat kezdetén a KV 50 lépést egyenesen halad megállás nélkül. Hátrafordulatot követő 10-15 lépés megtétele után előbb futást (legalább 10 futólépés), majd lassú lépést (legalább 10 lassú lépés) mutat be. A futásból a lassú lépésbe átmeneti tempó nélkül kell váltania. A különböző járásmódok tempói érzékletesen térjenek el. Normál lépésben így összesen két jobbra fordulást, egy balra és két hátrafordulatot, majd a másodikat követően egy megállást kell bemutatnia.

A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia (végrehajtásra figyelni). Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással, szűken a KV mögött kerül,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle lehetőség megengedett.

A szabadon követés közben legalább egyszer normál lépésben, a második hátrafordulatot követően meg kell állni. (a vázlatnak megfelelően)

A kutyának a KV térdével egyvonalban, annak baloldalán kell haladnia. Nem mehet előre, nem maradhat le, vagy térhet ki oldalra. A hátrafordulatnál a KV-nek balra kell fordulnia.

A megállást egyszer, normál lépésben kell végrehajtani. Miközben a KV és a K az első hosszú egyenesen haladnak, legalább 15 lépésre a K-tól, egy 6 mm kaliberű riasztópisztolyból 5 másodperces időközökben, két lövést kell leadni. A K-nak a lövés zaj iránt közömbösnek kell lennie.

A bal fordulatot követően a KV és a K bemennek egy legalább 4 főből álló, mozgó csoportba, ahol egyszer jobbról és egyszer balról meg kell kerülni a csoport egy-egy tagját. A KV a csoportban legalább egyszer megáll. A TB egyszer megismételtetheti ezt a gyakorlatrészt. Ezt követően a KV és a K elhagyják a csoportot és alapállást vesznek fel.

Ez az alapállás egyben a következő gyakorlat kezdő alapállása is.

c) értékelés (minden járásmódra érvényes): előretörés, oldalra kitérés, lemaradás, lassú vagy vontatott leülés, megerősítő vezényszó, testtel való segítség, figyelmetlenség a járásmódoknál, a fordulatoknál és/vagy a K nyomott viselkedése megfelelő pontlevonással jár.

2. Menet közben ültetés

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „lábhoz” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. Legalább 10-15 lépés után a KV kiadja az „ülj” vezényszót – melyre a K-nak a haladási irányban azonnal le kell ülnie – és további 15 lépést távolodva továbbhalad, anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd az előírt távolság megtétele után rögtön megfordul a figyelmes, ülő testhelyzetben lévő K felé. A TB utasítására a KV visszatér a K-hoz, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. A K mellé akár azt megkerülve, vagy mellélépve is be lehet állni.

c) értékelés: hibás alapállásért, a felvezető szakaszban lévő hibákért, lassú leülésért, nyugtalan és figyelmetlen ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben ülés helyett lefekszik, vagy állva marad, a hibáért 5 pontot kell levonni.

3. Futás közben fektetés behívással**10 pont**

- a) vezényszó: „lábhoz“, „feküdj“, „hozzám“, majd „lábhoz“
- b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyájával. 10-15 normál lépés megtétele után a KV további 10-15 futólépést tesz meg. Ezt követően a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, melyre a K-nak gyorsan, a haladás irányában le kell feküdnie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, nem nézhet vissza. További 30 lépés megtétele után megáll és azonnal a K felé fordul. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú, vagy lassuló bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad vagy leül, 5 pontot le kell vonni.

4. Futás közben állítás**10 pont**

- a) egy-egy vezényszó: „lábhoz”, „állításhoz” és „ültetéshez”
- b) végrehajtás: A KV alapállásból futólépésben indul el az öt szabadon követő K-val. 10-15 futólépés után kiadja az „állj” vezényszót – melyre a kutyának a haladási irányban rögtön meg kell állnia – majd anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, továbbfut. 30 lépés után megáll és rögtön megfordul az öt nyugodtan, figyelmesen néző, egyhelyben álló kutyája felé. A TB utasítására a „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez mennie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, vezényszó elhangzása után a K továbbhaladásáért, nyugtalan, vagy figyelmetlen állás, lassú bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K az „állj” vezényszóra lefekszik, vagy leül, 5 pontot le kell vonni

5. Apporthozás sík talajon**10 pont**

- a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „eleresztéshez“, majd az „alapálláshoz“
- b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból kb. 10 lépésnyire kidobja az apportfát (súlya 2000 gramm). A „hozd” vezényszót csak akkor adhatja ki, ha az apporttárgy nyugalmi helyzetbe kerül. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „hozd” vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért; túl rövid dobásért, valamint a kutyának nyújtott segítségért (a KV helyzetét nem változtatja meg), a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a KV helyét a gyakorlat vége előtt elhagyja, azt hiányosnak kell értékelni. Amennyiben a K nem hozza vissza az apporttárgyat, 0 pont az értékelés.

6. Apporthozás akadályon keresztül (100 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, az akadálytól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) egy 100 cm magas akadályon át. Az „akadály” vezényszót a K-nak csak akkor szabad kiadni, mikor az apportfa nyugalmi helyzetbe került. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „akadály” és „hozd” vezényszavakra (a „hozd” vezényszót ugrás közben kell kiadni) szabadugrással át kell lendülnie az akadály felett, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a vezetőjéhez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért (súrolásért) és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Az akadály enyhe érintéséért ugrásonként 1 pont, az erős érintéséért 2 pont levonás jár.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Részértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos. Ha az akadály az átugrásnál felborul, a gyakorlatot meg kell ismételni, ekkor az első ugrás „hiányosság miatt” 4 pont levonásával jár. Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszti el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

7. Apporthozás palánkon keresztül (180 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, a palánktól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) a palánkon át. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak az „akadály” és „hoz” vezényszavakra (a „hoz” vezényszót ugrás közben kell kiadni) át kell másznia a palánkon, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a palánkon visszamászva a vezetőjéhez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Részértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatal nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa nagyon oldalt helyezkedik el, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos.

Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszti el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

8. Előre küldés fektetéssel**10 pont**

a) vezényszó az „előre küldéshez”, „fektetéshez” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból indulva az őt szabadon követő kutyával a kijelölt irányban egyenesen elindulnak. 10-15 lépés megtétele után az „előre” vezényszó kiadásával, valamint ezzel egy időben karjának egyszeri előre lendítésével előre küldi a K-t, miközben ő állva marad. A K-nak célratörően, egyenes vonalban és gyors tempóban legalább 30 lépésnyi távolságra, a mutatott irányba el kell távolodnia. A TB utasítására a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, mire a K-nak azonnal le kell feküdnie. A KV addig tarthatja fent „irányközlésként” a karját, amíg a K le nem feküdt. A TB engedélyére a KV kutyájához megy és belép jobb oldalára. Kb. 3 mp elteltével felülteti, melyre a kutyának gyorsan szabályos ülő helyzetbe kell kerülnie.

c) értékelés: hibák a felvezetési szakaszban, a kutyával való együtt futás, túl lassú előre futás, erős kitérés oldalirányban, túl rövid távolság, vontatott, vagy túl hamar történő lefekvés, nyugtalan fekvés, KV közeledtekor idő előtti felállás, felülés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. További segítség pl.: „előre”, vagy a „feküdj” vezényszavak elnyújtása szintén beleszámít az értékelésbe.

Miután a K a kívánt távolságba ért, a fektetéshez alapvetően TB utasítása szükséges. Ha a K nem áll meg, 0 pontot kap a gyakorlatra.

További első vezényszó a fektetéshez	-1,5 pont
További második vezényszó a fektetéshez	-2,5 pont
Ha a K megáll, de nem fekszik le a további második vezényszóra	-3,5 pont

Ha a K eltávolodik, vagy visszamegy a KV-hez, a gyakorlat értéke 0 pont.

9. Helyben maradás figyelemelvonással**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez”, „felüléshez”

b) végrehajtás: Mire a másik K megkezdi gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen alapállásban lefekteti kutyáját. Anélkül, hogy a pórázt, vagy más tárgyat előtte hagyna, a vizsgaterületen belül legalább 30 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza, majd beáll az előre felállított rejtkehely mögé. A kutyának a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdnie, amíg a másik K az 1-7. gyakorlatokat teljesíti. A TB utasítására a KV visszatér kutyájához. Megáll annak jobb oldalán, és kb. 3 mp kivárása után, a TB felhívására az „ülj” vezényszóval felülteti a K-t. A K-nak gyorsan alapállás helyzetbe kell felülnie.

c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért, vagy más a kutyának adott rejtett segítségért, a KV közeledtekor idő előtti felállásért/felülésért, nyugtalanul fekvésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 6. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára. Amennyiben a másik K 6. gyakorlatának befejezése után hagyja el a helyét, részértékelést kap. Ha a K a KV közeledtekor elé megy, max. 3 pontig lehet levonni.

IPO-3 „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Fürkészés	10 pont
2. gyakorlat	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat	Szökési kísérlet megakadályozása	10 pont
4. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	20 pont
5. gyakorlat	Követés	5 pont
6. gyakorlat	Követésből visszatámadás a kutyára	15 pont
7. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	10 pont
8. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	20 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Szükséges egy erre alkalmas pálya, melynek hosszában hat, oldalanként három-három rejtekhelyet állítottak fel. A KV, TB és SD számára kijelölt helyeket megfelelően láthatóvá kell tenni.

Segéd/segédöltözet

A SD felszerelése védőruházat, védőkar, és a puhabot. A védőkar megfelelő fogórészsel, természetes színű, jutából készült rágóval rendelkezzen. Az őrzési fázisban, a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani. Közben viszont nem vehet fel fenyegető tartást, és nem tehet védekező mozdulatokat. A védőkart a teste védelme érdekében maga előtt tartja. A puhabot elvételének módja a SD-től a KV-re van bízva.

Minden vizsgafokozatban lehet vizsgát rendezni egy SD-del is. Ha viszont egy vizsgafokozatban hét kutyánál több indul, két SD-et kell alkalmazni. Egy vizsgafokozaton induló kutyáknak ugyanarra a segédre/segédekre kell dolgozniuk.

Segédváltás abban az esetben engedélyezett, amennyiben a SD a rendezvényen maga is K-t vezet fel.

Jelentkezés

- A KV az öt szabadon követő kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél.
- Ezután veszi fel a kiinduló helyzetet a „segéd utáni fürkészés” gyakorlathoz.
- Alapállásból kiindulva, a TB utasítására kezdi el a fürkészést.

Megjegyzés

Amennyiben a KV nem tud az előírásoknak megfelelően jelentkezni, azaz a K nincs kontroll alatt, és pl.: azon rejtekhelyhez szalad, ahol a SD elbújt, vagy kiszalad a pályáról, a KV-nek három vezényszó kiadására van lehetősége, hogy kutyáját visszahívja.

Amennyiben a K a harmadik hívásra sem jön be, „engedetlenség miatt” ki kell zárni.

Diszkvalifikálni kell azokat a kutyákat, amelyeket vezetőjük nem tud kézben tartani, a fogások után nem, vagy csak erőteljes behatásra eresztenek, illetve nem az erre szánt védőkart ragadják meg, hanem a SD más testrészét fogják meg. Ilyenkor nincs ÖMT értékés sem.

Jelzések

A VR-ben előírt jelzéseket a KV, a SD és a TB számára egyaránt jól láthatóvá kell tenni.

E jelzések a következők:

- a KV helyzetének megjelölése a K kihívásához a rejtekhelyről,
- a SD helyzetének megjelölése szökés elején és végén,
- a K kifektetési helyének megjelölése szökéshez,
- a KV helyzetének megjelölése a „szembetámadás a kutyára” gyakorlathoz.

Amennyiben a K a fogást nem teljesíti, vagy hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Ilyenkor nincs értékelés, a TB csak az ÖMT-t értékeli.

Az „ereszd” vezényszó minden őrző-védő gyakorlatnál egyszer engedélyezett. Az „eresztés” értékelésére ld. az alábbi táblázatot:

Vezényszó nélkül, vagy első vezényszóra vontatott eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő azonnali eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő vontatott eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő azonnali eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő vontatott eresztés	Harmadik hangjelre sem ereszt, beavatkozás szükséges
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	Kizárás

1. Fűrészés a segéd után**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „fűrészéshez”, „behíváshoz” (behívás vezényszava elhangozhat a K nevével együtt is)

b) végrehajtás: A SD a K számára nem láthatóan az utolsó rejtekhelyen áll. A KV és kutyája az első rejtekhely előtt úgy helyezkedik el, hogy hat oldalirányú fűrészést végre tudjon hajtani. A TB utasítására kezdődik meg a „C” ágazat. A KV rövid „fűrészsz” hangjellel és a jobb, vagy a bal karjelére indítja a K-t. A karjelzés többször ismételhető. Az elindított K lendületesen távolodva vezetőjétől, határozottan és gyorsan fusson a rejtekhelyhez, azt figyelmesen és szűken kerülje meg. Miután megkerülte a rejtekhelyet a KV „hozzám” vezényszóval maga felé hívja a K-t. A közelébe érő K-t újabb „fűrészsz” vezényszóval (és iránymutató karjellel) továbbküldi a következő rejtekhelyhez. A KV normál ütemben halad a pálya képzeletbeli középvonalán, amit a fűrészés közben nem hagyhat el. A K-nak mindig a vezetője előtt kell mozognia. Amikor a K elért a SD-et rejtő búvóhelyhez, a KV álljon meg. Ezután állva kell maradnia, és már nem adhat hang illetve karjelet.

c) értékelés: Hiányosságok a vezethetőségben, a folyamatosságban és céltudatosságban, valamint a szűk és figyelmes fűrészésben, melyek súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak.

Hibának minősül többek között:

- a nyugodt és figyelmes alapállás felvételének hiánya a gyakorlat kezdetén,
- további vezényszavak és kézjelek,
- a képzeletbeli középvonal meg nem tartása,
- a normál lépéstepó meg nem tartása,
- tág ívű fűrészés,
- a KV irányításától független, önálló fűrészés,
- a rejtekhely fűrészésének kihagyása, vagy figyelmetlen fűrészés,
- a K nehezebb irányíthatósága és vezethetősége.

Ha a K az általa ismeretlen SD-et az utolsó rejtekhelyen a harmadik próbálkozásra sem találja meg, az őrző-védő fázist meg kell szakítani. Amennyiben gyakorlat közben a KV a K-t vezényszóval lábhoz rendeli, az ágazatot szintén meg kell szakítani („megszakítás”, pontszám bevezetése nélkül, a rendezvényen eddig elért pontok megmaradnak).

2. Állás és felugatás

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „kihíváshoz”, „lábhoz rendeléshez”. A „kihíváshoz” és „lábhoz rendeléshez” használt vezényszavaknak összefüggő vezényszóként kell hangzaniuk.

b) végrehajtás: A kutyanak a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A kutyanak nem szabad sem a SD-re felugornia, sem a SD-et megfognia. Kb. 20 másodpercig tartó ugatás után a KV a TB utasítására 5 lépésnyire megközelíti a búvóhelyet és megáll. A TB utasítására kihívja és alapállásba rendeli a kutját. A TB engedélyére a KV a SD-et kilépteti a rejtekhelyről, aki a számára kijelölt szökési helyre áll. A K végig nyugodtan (pl.: ugatás nélkül), szabályos alapállásban ül.

c) értékelés: A vezényszó elhangzásáig, vagy a TB utasításáig a figyelmességben, ugatásban és a SD állásában (rejtekhelyen őrzésében) való visszafogottság esetén megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért 2, nem ugató, de SD-et folyamatosan figyelő K munkájáért 5 pont levonás jár. A SD olyan provokálásáért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 2 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 9 pont vonható le.

Ha a K a rejtekhelyen befog és nem ereszt, a TB utasítása alapján a KV az 5 lépéses távolságban megjelölt területre áll és egy összetett vezényszóval „hozzám-lábhoz” (nem az „ereszd”) elhívja a K-t. Amennyiben a K nem hagyja el a SD-et, kizárásra kerül. **Ha a K eljön, a feladat „hiányos” (- 9 pont) értékelésű.**

Más testrészre való szándékos befogás esetén (nem bebökés) a K-t kizárják.

Ha K a SD-et azelőtt elhagyja, hogy a TB engedélyt adott volna vezetőjének a középvonalt elhagyására, a KV még egyszer visszaküldheti. Amennyiben így a SD-nél marad, folytatni lehet a „C” ágazatot, de az „állás és felugatás” gyakorlat értéke csak hiányos lehet.

Ha a K-t vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a K ismét elhagyja a SD-et, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Amennyiben a K a hozzá közeledő vezetője elé megy, vagy még a kihívás előtt a vezetője felé indul, a gyakorlat részértékelés mellett „hiányos” minősítésű.

A felugatás értékelése

A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért (dominancia nélküli, nem energikus), nem kitartó ugatásért legfeljebb 2, nem ugató, de SD-et folyamatosan figyelő K munkája pedig 5 pont kötelező levonással jár.

3. A segéd szökésének megakadályozása

10 pont

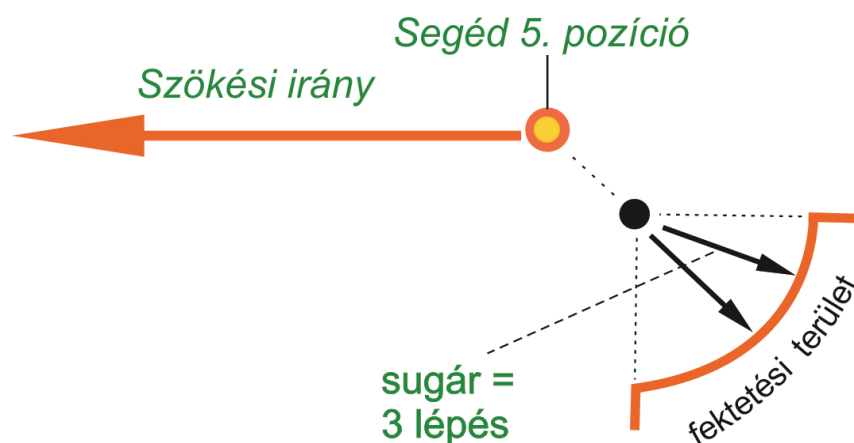
a) egy-egy vezényszó „lábhoz”, „fektetéshez”, „a K indításához” és „eresztéshez”

b) végrehajtás: A TB utasítására a KV felszólítja a SD-et, hogy lépjen ki a rejtekhelyből. A SD rendes tempóban a szökés előre megjelölt kiindulási pontjára megy. A TB utasítására a KV az öt szabadon követő kutját a szintén megjelölt kifektetési helyre vezeti. A kutyanak felszabadultan, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalban haladva, gyorsan kell bemutatnia a gyakorlatot.

A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszóra a K azonnal és gyorsan felveszi a fekvőhelyzetet, miközben a SD irányában figyelmes marad.

A SD és a K közötti távolság 5 lépés. A KV fekvő helyzetben otthagyja a K-t és a rejtekhelyhez megy, miközben látnia kell a K-t, a SD-et és a TB-t.

A TB utasítására a SD szökést kísérel meg. A KV ezzel egyidejűleg történő és egyszeri „fogd” vezényszavára a K-t a SD szökésének megakadályozására küldi. A kutyának habozás nélkül, kifejezett dominanciával és erőteljes, energikus megragadással kell a szökést megghiúsítania. Eközben csak a védőkart ragadhatja meg. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” hangjelet.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (kifejezett dominancia, gyors, energikus reagálás és üldözés erőteljes megragadással és a szökés nyugodt fogással történő hatékony megakadályozása az eresztésig, a SD figyelmes, szoros őrzése) a hiba mértékének függvényében csökkentik a gyakorlat értékét.

Ha a K fekvő marad, vagy kb. 20 lépésen belül határozott megragadással és erőteljes fogással nem akadályozza meg a szökést, a „C” ágazat bírálatát meg kell szakítani.

Amennyiben a K a KV vezényszava nélkül indul a SD után, vagy az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel rosszabbat kap. Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et, vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

4. Visszatámadás a kutyára**20 pont**

- a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz”
- b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütéssel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teljes, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től nem veszi el.

- c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a s figyelmes és szoros őrzése). Amennyiben a K a SD terhelését nem viseli el, elereszti a kart és hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani.

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

5. Követés**5 pont**

- a) vezényszó: „lábhoz”
- b) végrehajtás: A 4. gyakorlat után következik a SD követése kb. 30 lépés távolságban. A követés útvonalát a TB határozza meg. A SD a KV utasítására indul el, a KV és az őt szabadon követő, a SD-re összpontosító kutyája kb. 5 lépés távolságban haladnak mögötte. Az 5 lépésnyi távolság az egész gyakorlat alatt betartandó.
- c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban a súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak. (a SD figyelmes követése, szabályos láb mellett haladás, az 5 lépésnyi távolság megtartása)

6. Követésből visszatámadás a kutyára**15 pont**

a) egy-egy vezényszó: „eresztéshez”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A TB utasítására követés közben a SD anélkül, hogy a tempóját megváltoztatná, visszatámad a K-ra. A kutyának - vezetőjének befolyása nélkül - energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A KV a K támadásának pillanatában megáll. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat első részének befejezését.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése)

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

7. Szembetámadás a kutyára**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „ültetéshez”, „támadás elhárításra”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával a pálya középvonala és az első rejtekhely metszéspontjában kijelölt helyre áll. A K vezetőjét jókedvűen, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalban követi. Az első rejtekhely vonalát elérve a KV megáll és megfordul, „ülj” vezényszóval a K felveszi az alapállást. A szabályosan, nyugodtan és figyelmesen ülő, SD felé forduló K-t a nyakörvénel fogva meg lehet tartani, de vezetője nem befolyásolhatja. A TB utasítására SD a rejtekhelyről a pálya középvonaláig fut. A KV felszólítását semmibe véve, a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva, futva, szemből a K-ra és a KV-re támad. Amint a SD a KV-t és a K-t 40-50 lépésnyire megközelítette, a KV egyszeri „álljon meg” vezényszóval figyelmezteti a SD-et, majd a TB utasítására kutyáját a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására engedi. A K a SD támadását kifejezett dominanciával, hatékonyan, megüti.

Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben helyzetén nem változtathat. A TB utasítására a SD megáll, a K-nak ekkor azonnal eresztenie kell. A KV egy bizonyos ideig önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót. A KV eközben a helyzetén nem változtathat.

A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban. (energikus védekezés, erőteljes megragadással, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése)

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

8. Visszatámadás a kutyára

20 pont

a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütessel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A SD TB-hez való kísérése következik kb. 20 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

A KV és az őt szabadon követő kutyája a TB utasítására a feladatsor ismertetési helyére mennek, mely után, szintén a TB utasítására a SD elhagyja a pályát. A TB utasítására az eredmény ismertetése előtt a kutyára póráz kerül.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése).

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K az érkező vezetője elé megy, a gyakorlat értékelése „hiányos” lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.